

DE KLEINE KARKIET.

(CALAMOHERPE ARUNDINACEA.)

DOOR

J. HENDRIK VAN BALEN.

Als men in den zomer eene wandeling buiten onze steden doet, dan ziet men, als men langs met riet begroeide slooten komt, kleine bruine vogels hier en daar tusschen de biezen rondscharrelen, die een helder, schetterend, centonig gezang doen hooren, dat wij in onze jeugd vertolkten als het onderstaand rijmpje:

Karekiet, karekiet, karekiet, kiet, kiet!
Mijn nestje zit in 't riet, riet, riet,
Je zoekt er naar, maar vindt het niet.

Inderdaad schijnt het alsof de vogel dien naam uitroept. Het is de *kleine Karkiet*, een van onze rietzangers, een vogeltje ter grootte van een grasmusch, op de bovendeelen vaal geelachtig bruin, op de onderdeelen vuilwit en met eene witte keel, bij de vogelaars en buitenlui algemeen bekend onder den naam van *rietvink*¹.

Het is een vogel van een korten gedrongen vorm, met lange pooten, waarvan de achtereen met den nagel zeer sterk ontwikkeld is. De kop is afgeplat en loopt naar voren smal uit, de snavel is sterk afgerond.

De kleine karkiet vindt men door ons geheele land, overal langs slooten, langs tuinen en tusschen landerijen, waar biezen en riet groeit. Hij komt stellig even talrijk voor als de grasmusch, en men vindt deze twee bijna overal in elkaars nabuurschap, de grasmusch langs den waterkant in de struiken, de kleine karkiet in het riet.

¹ Niet te verwarren met de *rietgors*, die ook *rietvink* wordt genoemd.

Het is vooral zijn nest, dat de moeite waard is bekeken te worden. In vorm is het niet beter te vergelijken dan bij een vrij diep zakje, ongeveer 75 centimeter diep en met eene doorsnede van 6 centimeter. Dit zeer kunstig vervaardigde nestje wordt gemaakt van droge grashalmen en worteltjes van planten en opgehangen tusschen eenige riethalmen, op eene hoogte van 2 à 3 voet boven de oppervlakte van het water; hooger trof ik het nimmer aan. De plaats, waar het in het riet te vinden is, is steeds langs de oevers of langs de zoomen. In plassen vond ik de nesten altijd vlak langs en zóó dicht bij den oever, dat men er in zien kon, en vrij goed verborgen. In slooten, die over de halve breedte met riet begroeid waren, trof ik ze ook aan langs den buitenzoom, dus in het midden der sloot. Deze waren zóó weinig verborgen, dat ik de nesten van de overzijde zag hangen. Nooit vond ik ze in het midden van groote oppervlakten riet.

Eerst in de maand Juni vindt men de nesten gereed en niet dan in het begin van Juli vindt men er eieren in. Zelfs trof ik nesten aan, waarin eerst op het *laatst van Juli* de eieren gelegd werden.

Het getal eieren was steeds 3, nooit meer of minder; zij zijn vuilwit met grijze stipjes, die aan het dikke eind dichter bij elkaar staan. Menigmalen echter vond ik er een koekoeksei in. De vroegste tijd, dat ik jongen aantrof, was 19 Juli, en in andere nesten kwamen zij eerst in het begin van Augustus ter wereld.

De jongen zijn donker loodkleurig, bijna zwart, maar zijn spoedig met vederen bedekt. Nauwlijks 6 à 7 dagen oud zijnde verlaten zij, als zij gevaar vreezen, terstond het nest en begeven zich in het riet, waar zij zich vlug langs de stengels bewegen en alle vervolging tartten.

Volwassen zijn zij het leven van onze met riet en biezten begroeide slooten en plassen. Als apen klimmen zij langs de lange stengels, hier verdwijnende, dáár weer te voorschijn komende, en onder aanhoudend gezang, dat helder en vol is, en, ondanks de eentonigheid, niet onaangenaam. Zij voeden zich met insecten.

De kleine karkiet is een trekvogel, die zeer laat, eerst in Mei, hier aankomt en op het einde van Augustus weer vertrekt. Hij vertoeft dus maar 3½ à 4 maanden in ons land. Het late broeden vindt dus zijne oorzaak in het laat overkomen, en de karkiet broedt ook maar éénmaal.

Als kamervogel kan ik hem niet aanbevelen. Het opkweeken der jongen vereischt veel zorg en men moet ze bijna enkel mierencieren (mierrenlarven) met een weinig beschuitkruim en geraspte peen vermengd,

tot een brei gekneed, geven. Op die wijze gelukt het wel, want zij eten met graagte en kunnen veel voedsel verdragen, doch, hoewel zij aardig zijn door hun rondklimmen in de kooi en de verbazende sprongen die zij kunnen doen, hoort men zelden of nooit hun zang en sterven zij meestentijds spoedig. Als zij nog nauwlijks de eerste kleine vederen hebben, springen zij reeds uit het nest op de stokken en blijven daar, met verbazende vlugheid rondspringende.

Hunne broedsels worden zeer dikwijls verstoord of vernietigd, ten eerste door de koekoeken, die eene bijzondere voorliefde voor deze nesten schijnen te koesteren. Komt de jonge koekoek uit, dan worden, naar mate hij zich ontwikkelt, de jonge karkieten er buiten gedrongen en komen om, terwijl de indringer zich te goed doet aan het voedsel, dat de ouden met onvermoeide vlijt aanbrengen. Ten tweede worden de eieren menigmaal uit de nesten gehaald door de vlaamsche gaai. En toch, ondanks dat alles, vermeerdert deze vogel sterk, wat zeker aan hunne talrijkheid moet geweten worden.

's Gravenhage.
